

ha inventat Benià per passar tots els comptes del món, i se'n surt de manera terriblement entretinguda.

L'endemà de la teràpia (1984), de Ramon Mas, abandona una mica l'èmfasi en l'exploració del món rural de les seves obres precedents per explorar la pantomima *new age* dels gurus i les teràpies del jo. La novel·la explora la figura d'Ernest Borginyac, un programador informàtic el contacte del qual amb un guru de sopar de duro acaba de manera estranya. Per a fer-ho, Mas munta un dispositiu falsament documental i convoca tota una colla de testimonis, arxius i recreacions fictivals per tal de perfilar el contorn del misteri. I, de pas, satiritza aquest imperatiu de felicitat que no fa cap altra cosa que generar encara més angoixa. Som prou feliços? Ho som de la manera adequada? Una murga. Com observa lúcidament Míriam Cano, el dispositiu formal de la novel·la empeny aquest problema evident a un de profund, que té a veure amb el perill de prendre per certa, en una societat de postveritats, qualsevol paraula que ens arribi d'una font suposadament

autoritzada (vegeu, novament, l'article de Míriam Cano a «Catorze»). Com sabem el que sabem? I com podem arribar a validar-ho?

Abans de les cinc som a casa (Grup 62, guanyadora del Premi BBVA Sant Joan), d'Albert Forns, toca de biaix aquest problema, si bé només pel punt de partida que adopta: un narrador que s'assembla sospitosament a Forns mateix compra al mercat de Sant Antoni uns dietaris d'un individu qualsevol (la grisor aquí és part del tema) que s'anomena Hilari Miralpeix i és un treballador de la CTNE. El registre pacient de la seva quotidianitat permet a Forns (al narrador de Forns, vaja) investigar i reconstruir tant l'home com el seu temps, i enfil·lar-hi una sèrie força interessant de reflexions sobre l'escriptura dietarística, la seva circulació i el seu valor historiogràfic. Forns és un escriptor solvent i té un món propi d'interessos que, amb aquesta novel·la, suma un nou plec.

Garrigasait, Ibarz, Serés, Cussà
País barroc (L'Avenç), de Raül Garrigasait, és indubtablement una de les

lectures de l'any. *País barroc* estén l'atenció pel Barroc que l'autor ja havia desplegat a *Els estranys* (1984) cap a la contemporaneïtat, com si li servís d'angle de lectura. Si *Els estranys* seguia Rudolf Wielemann i era el seu recorregut desorientat el que ordenava la novel·la, aquí és la vida de Garrigasait el que vertebrava les textures digressives, analítiques i descriptives de l'obra. Garrigasait presenta el Barroc no només com un període, sinó com una sensibilitat, com un tipus de treball amb la paraula, i el troba en un paisatge, en una manera de sentir l'espiritualitat o en una recerca específica en un passatge musical. El text és magnífic i demostra que no cal haver viscut una vida particularment excepcional per treure'n un text interessant.

Abans d'acabar l'any, Anagrama ha publicat *Triptic de la terra*, de Mercè Ibarz, que recull les dues obres que l'autora va publicar al llarg dels noranta sobre Saidí i la Franja, juntament amb un tercer volum inèdit que culmina i tanca el projecte, *La labor inacabada*, un colofó ideal a aquesta sèrie. Llegits el 2020, els